



ВИТОКИ ТА СТАНОВЛЕННЯ КОЗАЦЬКОГО РУХУ НА ЕТНІЧНИХ ЗЕМЛЯХ УКРАЇНИ

**ПОСТАТЬ ІВАНА ВИГОВСЬКОГО
У КОНТЕКСТІ УКРАЇНСЬКОЇ ІСТОРІЇ**

**Матеріали Третьої Всеукраїнської
науково-історичної конференції**

14 грудня 2019 р., м. Бар

Барська міська рада
Барський гуманітарно-педагогічний коледж імені Михайла Грушевського
Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського
Львівський торговельно-економічний університет
Центр дослідження історії Поділля Інституту історії України НАН
України при Кам'янець-Подільському національному університеті
імені Івана Огієнка
Комунальний вищий навчальний заклад
«Вінницька академія неперервної освіти»
Вінницька обласна організація Національної спілки краєзнавців України
Наукове товариство імені Тараса Шевченка
Українське реєстрове козацтво

ВИТОКИ ТА СТАНОВЛЕННЯ КОЗАЦЬКОГО РУХУ НА ЕТНІЧНИХ ЗЕМЛЯХ УКРАЇНИ

*ПОСТАТЬ ІВАНА ВИГОВСЬКОГО
У КОНТЕКСТІ УКРАЇНСЬКОЇ ІСТОРІЇ*

**Матеріали Третьої Всеукраїнської науково-історичної
конференції**

14 грудня 2019 р., м. Бар

м. Бар
2019

УДК 94(477.44)(063)
ББК 63.3(4 Укр-4Він)

Редакційна колегія:

С. Д. Гальчак (голова редколегії), член-кореспондент УАІН, доктор історичних наук, професор; *Л. В. Баженов* (співголова редколегії), академік УАІН, доктор історичних наук, професор; *Ю. А. Зінко* (співголова редколегії), кандидат історичних наук, професор; *С. Д. Гелей* (співголова редколегії), доктор історичних наук, професор; *Ю. Л. Малиновський* (секретар), краєзнавець; *С. І. Дровозюк*, доктор історичних наук, професор; *П. О. Куцик*, кандидат економічних наук, професор; *А. К. Лисий*, кандидат історичних наук, доцент; *І. М. Ромашук*, доктор історичних наук, професор; *Ю. С. Степанчук*, доктор історичних наук, доцент; *Т. В. Чайківський*, кандидат історичних наук, доцент

Рецензенти:

О. І. Гуржій, доктор історичних наук, професор
(Інститут історії України НАН України)

В. П. Коцур, доктор історичних наук, професор
(ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди)

Витоки та становлення козацького руху на етнічних землях України. *Постать Івана Виговського у контексті української історії* / Матеріали Третьої Всеукраїнської науково-історичної конференції. 14 грудня 2019 р., м. Бар Вінницької області. – Вінниця: ПП Балюк І. Б., 2019. – 252 с.

Рекомендовано до друку Вченими радами факультету історії, права і публічного управління Вінницького державного педагогічного університету ім. М. Коцюбинського (протокол № 3 від 13.11.2019 р.), Центру дослідження історії Поділля Інституту історії України НАН України при Кам'янець-Подільському національному університеті ім. І. Огієнка (протокол № 6 від 26.11.2019 р.), Барського гуманітарно-педагогічного коледжу ім. М. Грушевського (протокол № 2 від 07.10.2019 р.)

ISBN 978-611-530-041-9

© ПП Балюк І. Б., 2019

© Автори статей, 2019

ЗМІСТ

<i>Вітання</i>	3
<i>Артур Цицюрський</i> , Барський міський голова	3
<i>Петро Савчук</i> , директор Барського гуманітарно-педагогічного коледжу імені Михайла Грушевського	5
<i>Євген Меснянкін</i> . Гетьман Іван Виговський в контексті твору української історико-мемуарної прози XVII – XVIII ст. «Літопису» Самійла Величка і офіційної історіографії	7
<i>Костянтин Завальнюк</i> , <i>Руслан Зелінський</i> , <i>Ігор Журавлівський</i> . Іван Виговський у спогадах К. Я. Гільдебрандта, Готгарда Веллінга та Франца Шебеші	18
<i>Валерій Восколуп</i> , <i>Юрій Маліновський</i> . Постать Івана Виговського в праці Михайла Грушевського «Барське староство. Історичні нариси (XV – XVIII ст.)»	27
<i>Микола Йолтуховський</i> . Микола Аркас про гетьмана Івана Виговського	34
<i>Іван Сварник</i> . Іван Виговський в оцінці народницької й державницької шкіл української історіографії	38
<i>Сергій Калитко</i> , <i>Олександр Кравчук</i> . Гетьманування Івана Виговського у працях емігрантів кінця 20-х – початку 30-х років XX сторіччя	42
<i>Михайло Гнатюк</i> . Тема козаччини у творах західноукраїнських письменників 20 – 30-х років XX ст. (повість Андрія Чайковського «Перед зривом»)	50
<i>Анатолій Лисий</i> . Іван Виговський на сторінках деяких енциклопедій	57
<i>Оксана Антонюк</i> . Висвітлення постаті гетьмана України Івана Виговського в електронних ресурсах Вінницької ОУНБ ім. К. А. Тимірязєва	63
<i>Роман Мелех</i> , <i>Роман Колодій</i> , <i>Михайло Секела</i> . Про Івана Виговського та витоки його роду	67
<i>Ярослав Кміт</i> , <i>Роман Мелех</i> . Ставропігійці Петро Сагайдачний та Іван Виговський	77

<i>Людмила Романець. Іван Виговський – сподвижник Богдана Хмельницького</i>	85
<i>Іван Романюк, Богдан Романюк. Зовнішньополітичні вектори політики гетьмана Івана Виговського</i>	93
<i>Роман Колодій, Тарас Чайківський. Роль Івана Виговського у формуванні козацької еліти</i>	97
<i>Сергій Гальчак. Фундатор Державного архіву козацько-гетьманської України</i>	104
<i>Олексій Струкевич. Іван Виговський про взаємини між гетьманом та монаршою особою</i>	108
<i>Петро Куцик. Розвиток торговельних відносин в Козацькій Україні за гетьманування Івана Виговського</i>	118
<i>Роман Мелех. Военний триумф Івана Виговського під Конотопом</i>	123
<i>Богдан Якимович. Велика вікторія з мізерним результатом (битва під Конотопом 1659 р. з погляду сьогодення)</i>	131
<i>Олександр Криворучко. «Українське питання» в московсько-польській війні 1653 – 1667 рр.</i>	137
<i>Микола Дорош. Іван Виговський у московсько-українській війні 1659 року та після неї</i>	144
<i>Василь Лизанчук. «Довелось запить з московської чаші московську отруту»</i>	152
<i>Степан Гелей. Державотворчі аспекти в діяльності гетьмана України Івана Виговського</i>	157
<i>Володимир Пишк. Землеволодіння гетьмана України Івана Виговського та його найближчої рідні</i>	166
<i>Сергій Полтавець, Тетяна Полтавець. Старшинська опозиція промосковської орієнтації та гетьман І. Виговський: до історії протистояння</i>	179
<i>Петро Шкраб'юк. Гетьман Іван Виговський і реасиміляція української шляхти у 1648 – 1654 роках: її тяглість та уроки</i>	192
<i>Олексій Бакалець. Роль гетьмана Івана Виговського в українській історії</i>	197
<i>Валентин Лазуренко. Історичні джерела і сучасні наукові розвідки про поховання гетьмана України Богдана Хмельницького в контексті українського державотворення</i>	204

<i>Стелан Ревуцький. Про місце поховання гетьмана Івана Виговського: версії, здогадки, аргументи</i>	209
<i>Юрій Степанчук. Увічнення пам'яті та популяризація постаті Івана Виговського в Україні</i>	220
<i>Василь Рудий. «Продам Бар і Руду...»</i>	225
<i>Лев Баженов, Стефанія Баженова. Гетьман Іван Виговський і Поділля</i>	232
<i>Віктор Черевко. Українська музика відродження та бароко (XVI – XVII ст.)</i>	237